

Dziennik Powszechny Krajowy.

We SRODĘ dnia 25. Maja 1831 roku.

Nr 142.

Część Urzędowa.

RZĄD NARODOWY.

Zważywszy iak gwałtowną jest potrzebą w dzisiejszych tyle ważnych dla kraju chwilach, postawić stan fabryki broni, tak palney iako i sieczney, na stopniu odpowiednim teyże potrzebie; zważywszy, iż po przygotowanych już zakładach, tylko brak dostateczney ilości robotników, wstrzymuje postęp fabrykacyi, zapatrzwszy się wręście na artykuł 2 Uchwały Seymowej z dnia 7 lutego r. b. w którym przewidziane jest nawet zawieszenie wolności osobistej dla dobra kraju; — Rząd Narodowy na przedstawienie Kommissyi Rządowej Woyny, postanowił i stanowi co następuje.

Art. 1. Wszyscy Puskarze, Słusarze, Szpadniki i inni tego rodzaju rzemieślnicy, około broni palney lub sieczney pracować mogący, oprócz kowali, niezbędne narzędzia rolnicze przysposabiaczych, tak w Warszawie iako i po miastach, miasteczkach i wsiach zamieszkali, niewylęczając maystrów ani czeladzi, mają bydz przez władze administracyjne, pod dyspozycyą Kommissyi Rządowej Woyny oddani, która ich do fabryki broni użyje.

Art. 2. Udaćmy się wzwyż rzeczonym rzemieślnikom z prowincyi do stolicy, władze miejscowe upoważnione są do wydawania kart droznych płatnych na podwozy, i opatrzenia ich w fundusz na utrzymanie w czasie podróży. — Stosowne fundusze Kommissya Rządowa Woyny, wskaże Kommissyom Woiewódzkim, lub Kommissarzom Obwodowym.

Art. 3. Kommissya Rządowa Woyny obmyśli nayskuteczniejsze środki przyzwoitego zamieszczenia przesłanych sobie do fabryk rzemieślników, i wyznaczy im odpowiednie ich talentowi, czyli to dzienne czyli też od sztuki wynagrodzenie.

Art. 4. Kommissye Woiewódzkie za pośrednictwem Kommissarzy Obwodowych i Wóytów gmin, zaopatrzą familie, których oycowie w skutku niniejszego postanowienia do fabryk wojskowych użytymi zostali, w potrzebny i dostateczny do ich stanu fundusz, na utrzymanie roczne, które z pracy ich rak żyżywione były. — Wydatek takowy przez Kommissyą Rządową Woyny władzom właściwym zwrócony zostanie z części ich zarobku. — W tym celu przeto każdy Wóyt gminny, lub Burmistrz przy wysłaniu rzemieślnika podobnego do Warszawy zapyta go — iaki zasiłek dla swej familii przeznacza, który złoty jeden na wsi, a złotych dwa w mieście na dzień przenosić nie może, i protokół w tey mierze spisany Kommissyi Rządowej Woyny przesła.

Art. 5. Gdyby się okazać miało, że iakolwiek władza miejscowa utaiła którego zwyż wspomnianych rzemieślników, lub onegoż w dwadzieścia cztery godzin po odebraniu niniejszego postanowienia niewysłała, uważana będzie za niechętną i niesprzyiającą sprawie oyczystey, i iako taka, do naysurowszey odpowiedzialności pociągnięta zostanie.

Art. 6. Wykonanie niniejszego postanowienia Kommissyom Rządowym Spraw Wewnętrznych i Policyi, tudzież Woyny, poleca się.

Prezes Rządu

Minister Woyny (podp.) X. A. Czartoryski.
(podp.) Morawski. Rad. Sekr. Jlny Rządu
(podp.) A. Plichta.

Sekretarz Jeneralny Banku Polskiego.

Kantor Banku ciągle wypłaca wylosowane obligacye udziałowe pożyczki 42 milionów złotych, niemniej płaci codziennie bez żadnego potrącenia listy zastawne Polskie wylosowane, tudzież upłynione od nich kopony.

w Warszawie d. 12 maja 1831 r.

Hassmann.

LICYTACYE I SPRZEDAŻE PUBLICZNE

Dyrekcya Szczegółowa Towarzystwa Kredytowego Ziemskego Woiewództwa Mazowieckiego.

Zawiadamia publiczność, iż w moc przepisu prawa seymowego o systemacie kredytowym art. 87 tudzież instrukcyi z d. 14 marca 1826 r. §. 110 i następnych a powodu zalegania raty grudniowej z r. 1830 oraz z karami narosłemi i kosztami wypuszczone zostaną przez publiczną licytacją więcej dającemu i przybicie otrzymującemu w 3ch letnią dzierzwę poczynając od dnia 24 czerwca r. b. do tegoż dnia w r. 1834 w biurze Dyrekcyi Szczegółowej wdzitwa Maowieckiego na posiedzeniu tu w Warszawie przy ulicy Królewskiej w domu pod nr. 1066 odbywać się mającą, dobra ziemskie niżej wyrażone.

a) Dobra Szczuki wielkie i małe z przyległościami w powiecie i obwodzie Rawskim położone w d. 25 czerwca r. b. o godzinie 10 z rana,

b) Dobra Piekary z przyległościami Ziemieci i Kowiesy w powiecie i obwodzie Rawskim w d. 27 czerwca r. b. o godzinie 10 z rana.

c) Dobra Peplin Chelmie i Liszno z przyległościami w powiecie i obwodzie Rawskim w dniu 28 czerwca r. b. o godzinie 10 z rana.

d) Dobra Grabice z przyległościami w powiecie i obwodzie Rawskim położone w d. 28 czerwca r. b. od godziny 10 z rana.

e) Dobra Dolecko z przyległościami Jeruzal i młynem Gaczna, w powiecie i obwodzie Raw-

skim w d. 30 czerwca r. b. od godziny 10 z rana.

f) Dobra Kwilno z przyległościami Biernatki Koniec i Lubraniczek w powiecie Brzeskim obwodzie Kutawskim położone w d. 30 czerwca r. b. od godziny 10 z rana a to pod następującemi główniejszymi warunkami.

1. Że każdy przystępujący do licytacji obowiązany jest złożyć do kassy Dyrekcyi Szczegółowej na vadium dotrzymania warunków licytacyjnych w srebrney brzęczącej monecie co do dóbr.

ad a) złp. 263 gr. 15

ad b) — 310 —

ad c) — 595 — 6

ad d) — 372 —

ad e) — 2238 — 6

ad f) — 1503 — 15

Które to vadia utrzymujących się przy dzierzwie jako kaucye na zabezpieczenie dotrzymania warunków kontraktu w kassie przez ciąg dzierzawy pozostaną i jeżeli do dzierzwcy żadney pretensyi nie będzie na opłatę ostatniej raty z ostatniego roku dzierzawnego Towarzystwu Kredytowemu Ziemiemu przyięte będą nie utrzymującym się zaś przy dzierzwie vadia złożone natychmiast zwrócone będą.

2. Oprócz tego pluslicytant zaraz po otrzymaniu przysądzenia a naydalej w dni 2 obowiązany jest do kassy Dyrekcyi Szczegółowej wnieść całkowitą zaległość wraz z karami i kosztami w brzęczącej srebrney monecie a która wynosi co do dóbr.

ad a) złp. 470 gr. 24 i ratę czerwcową r. b.

z karą złp. 264 gr. 25

ad b) — 493 — 8 i ratę czer-

wcową r. b. z karą — 311 — 19

ad c) — 799 — 29 — — — 398 — 6

ad d) — 583 — — — — 373 — 26

ad e) — 2585 — 24 — — — 2249 — 12

ad f) — 1972 — 15 — — — 1511 — 1

3. Przyjmie na siebie obowiązek zaspokoiania przez ciąg dzierzawy wszelkich ciężarów wieczystych do gruntu przywiązanych art. 41 prawa o hy potekach wyszczególnionych, tudzież wszelkich podatków iako to: ofiary 24 grosza kontyngensu, liwerunkowego, podymnego dworskiego szarwarkowego i składki ognio-wey, iakie mu wykazami wskazane zostaną bez żadney bonifikacyi.

4. Nadto zobowiąże się przez ciąg dzierzwy opłacać regularnie wratach półrocznych od d. 1 do 15 czerwca i od 1 do 15 grudnia każdego roku w monecie srebrney brzęczącej do kassy Dyrekcyi Szczegółowej na każdą ratę z dóbr,

ad a) złp. 263 gr. 15

ad b) — 310 —

ad c) — 595 — 6

ad d) — 372 —

ad e) — 2238 — 6

ad f) — 1503 — 15

Z poddaniem się pod wszelkie zobowiązania prawem seymowem i instrukcją przepisane oraz temu że wrazie uchybienia którejkolwiek raty ulegać będzie natychmiastowej exmissy i w wydierżawieniu nowemu na koszt jego i ryzyko.

5. Ze dzierżawca obowiązany będzie oddać dobra w takim stanie w jakim je odbierze.

6. Zrzecze się wszelkich pretensy czynienia, z jakiegokolwiek źródła pochodzić mogące a szczególnie za nakłady gruntowe.

7. Poddaje się we wszystkiem co się tyczy dzierżawy exekucyi administracyjnej i ulegać będzie we wszystkich sporach i wątpliwościach z dzierżawy wynikających decyzjom władz Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Wszelkie inne warunki, każdy mający chęć licytowania przeyrzeć może w każdym czasie w biurze Dyrekcyi Szczegółowej za zgłoszeniem się do Pisarza Dyrekcyi Bielanowskiego.

Wzywa zatem Dyrekcyja wszystkich ochotę mających dzierżawienia na powyższy termin. w Warszawie dnia 19 maja 1831 r.

Prezes
Piotr Łubieński.
Pisarz
Bielanowski.

Dyrekcya Szczegółowa Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego Województwa Mazowieckiego.

Stosując się do prawa seymowego o systemacie kredytowem art. 87 i postępując w myśl instrukcyi z d. 14 marca 1836 §. 110 i następnych zawiadomia publiczność, iż z powodu zalegania w opłacie raty grudniowej 1830 r. od zaciągniętych pożyczek przez publiczną licytacją w biurze Dyrekcyi Szczegółowej tu w Warszawie w domu przy ulicy Królewskiej pod nr. 1066 posiedzenie swe odbywającej dobra ziemskie następujące.

a) Dobra Łaziska do których należą przyległości Moszydła, Przyłoka, Budy Przyłockie, Rządza, Miłyny Rembiska, Krupowizna, Chryniewizna i osada Gąsianka w powiecie Sienickim obwodzie Stanisławskim d. 22 czerwca r. b. o godzinie 10 z rana.

b) Dobra Krupki z przyległościami Łęki Pułstelnik i Matków w powiecie i obwodzie Stanisławskim położone w d. 17 czerwca r. b. o godzinie 10 z rana.

c) Dobra Długa Kościelna z przyległościami wieś Skrudą, Żurawka i Kolonia Krzywda w powiecie i obwodzie Stanisławskim położone w d. 28 czerwca r. b. o godzinie 10 z rana.

d) Dobra Dembe małe z przyległościami Mokrytąg karczma w powiecie i obwodzie Stanisławskim położone w d. 29 czerwca r. b. o godzinie 10 z rana.

Więcej dajacemu i przybicie otrzymującemu w 3ch letnią dzierżawę poczynając od d. 24 czerwca r. b. do tegoż dnia r. 1834 pod następującymi warunkami wypuszczone zostaną.

1. Ze zgłaszający się do licytacji obowiązany jest przed przystąpieniem do tejże złożyć do kasy Dyrekcyi Szczegółowej na vadum co do dóbr.

ad a) zlp. 1860

ad b) — 2420 gr. 21

ad c) — 2011 — 27

ad d) — 694 — 12

w gotowej brzęczącej monecie, które utrzy-

mują się przy dzierżawie jako kaucją na zabezpieczenie dotrzymania warunków kontraktu pozostawić będzie winien w kasie Dyrekcyi Szczegółowej przez ciąg dzierżawy, jeżeli zaś żadnej do dzierżawy pretensy nie było, przyjęta będzie na opłatę ostatniej raty z ostatniego roku dzierżawnego należności Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

2. Oprócz tego pluscycytant natychmiast po otrzymaniu przysądzenia dzierżawy, złoży całkowitą zaległość dotąd Towarzystwu Kredytowemu należną niemniej ratę czerwcową r. b. wraz z karą za pierwszy miesiąc półprocentu, a to co do dóbr.

ad a) zlp. 2259 gr. 15 i raty czerwcowy r.

b. zlp. 1860 wraz z karą zlp. 9 gr. 9

ad b) Zaległości zlp. 2882 gr. 2 i raty czerwcowey r. b. zlp. 2439 gr. 21 oraz kary zlp. 12 gr. 6

ad c) Zaległości zlp. 2422 gr. 27 raty czerwcowey r. b. zlp. 2011 gr. 27 i kary pół procentu zlp. 10 gr. 2.

ad d) Zaległości zlp. 906 gr. 20 raty czerwcowey r. b. zlp. 694 gr. 12 i kary pół procentu zlp. 3 gr. 15.

w brzęczącej monecie i nie wprzód mu possessya oddana będzie dopóki tych należności do kasy Dyrekcyi nie złoży, oraz pod natychmiastowem na koszt jego i ryzyko wydierżawieniem.

3. Dalej przymie na siebie obowiązek zapokoienia wszelkich ciężarów wieczystych do gruntu przywiązanych a art. 41 prawa seymowego o hypotekach wyszczególnionych jako i opłacenia regularnie wszelkich podatków publicznych, mianowicie; ofiary 24 grosza, kontyngensu liwerunkowego, podymnego, szarwarkowego, i składki ogniowej a rocznie wynoszących co do dóbr:

ad a) zlp. 1310 gr. 16 i składkę ogniową iaka wypadać będzie.

ad b) zlp. 1605 gr. 12.

ad c) — 1528 — 2.

ad d) — 865 — 2. i składki ogniowej przez ciąg dzierżawy bez żadnej bonifikacyi.

4. Obowiązany będzie dzierżawca przez ciąg dzierżawy wnosić do kasy Dyrekcyi Szczegółowej w półrocznych ratach od dnia 1 do 13 czerwca i od 1 do 13 grudnia każdego roku opłatę Towarzystwu Kredytowemu Ziemskiemu z dóbr:

ad a) zlp. 1860.

ad b) — 2439 gr. 21.

ad c) — 2011 — 27.

ad d) — 694 — 12.

Z poddaniem się pod zobowiązania prawem seymowem zastrzeżone, niemniej rygorowi art. 126 instrukcyi z dnia 14 marca 1826 r.

5. Zrzecze się dzierżawca wszelkich pretensy z jakiegokolwiek źródła pochodzić mogących a szczególnie za nakłady gruntowe.

6. Odda dobra przy ukończeniu dzierżawy w takim stanie, w jakim je odbierze przy obciążeniu possessyi.

7. We wszystkiem co się tyczy dzierżawy podda się exekucyi administracyjnej i ulegać będzie we wszystkich sporach i wątpliwościach decyzjom Władz Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Wszelkie inne warunki każdy mający chęć licytowania które z tych dóbr, przeyrzeć może w biurze swej Dyrekcyi za zgłoszeniem się do Pisarza Dyrekcyi Bielanowskiego.

Ochotę więc mających licytowania na powyższe terminu Dyrekcyja używa.

w Warszawie dnia 14 maja 1831 r.

Prezes
Piotr Łubieński.
Pisarz
Bielanowski.

Dyrekcya Szczegółowa Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w okręgu Województwa Płockiego.

Wiadomo czyni, iż dobra Glewo lit. A. z częściami na Gołyszewie lit. C. i Strużewie lit. A. w obwodzie Lipnowskim w dztwie Płockiem położone W. Karóla Hass dziedziczne, wypuszczone będą w 3ch letnią dzierżawę od d. 24 czerwca r. b. przez publiczną licytacją, która się odbywać będzie w biurze Dyrekcyi Szczegółowej w Płocku d. 21 czerwca r. b. od godziny 9 z rana.

Warunki licytacyjne głównejsze wkladać się na dzierżawcę.

a) Opłatę należności do gruntu przywiązanych art. 41 prawa seymowego wyszczególnionych, tudzież ciężarów wieczystych w myśl art. 44 tegoż prawa, oile te pierwszeństwo przed Towarzystwem mają niemniej ponoszenia wszelkich ciężarów służby publicznej.

b) Złożenie gotowizną do Towarzystwa całkowitej zaległości z kosztami i procentami w ilości zlp. 546 gr. 8. niemniej kosztu wydierżawienia i wprowadzenia do possessyi.

c) Przyjęcie obowiązku dalszego wnoszenia wypłat przez ciąg dzierżawy towarzystwu należnych w dwóch półrocznych ratach wynoszących sumę o zlp. 372.

d) Oddanie dóbr po wyjściu kontraktu dzierżawnego w takim stanie w jakim je dzierżawca obemyunie.

e) Zrzeczenie się wszelkich pretensy przez czas dzierżawy, za jakie bądź nakłady gruntowe.

Warunki te i inne, każdego czasu przeyrzane być mogą w biurze Dyrekcyi Szczegółowej. — Wzywa przeto Dyrekcyja chęć dzierżawienia mających, do stawienia się w terminie powyższym licytacji.

Działo się w Płocku d. 18 maja 1831.

za Prezesa
Duczymiński.
Pisarz
Brzozowski.

Dyrekcya Szczegółowa Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego Województwa Sandomierskiego.

Podaje do publicznej wiadomości, iż dobra ziemskie Bartków z przyległościami i przynależnościami Bartkowszczyzna w pcie Opatowskim obwodzie Opatowskim położone, Towarzystwu Kredytowemu Ziemskiemu zastawione, na satysfakcyą zaległych należności Towarzystwu; z mocy art. 86 i 87 P. S. w d. 13 czerwca 1825 r. zapadłego, w trzechletnią dzierżawę, poczynając od dnia 24 czerwca r. 1831 do tegoż dnia r. 1834 przez publiczną licytacją na posiedzeniu Dyrekcyi Szczegółowej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w dztwie Sandomierskiego, w domu Radziwiłłowskiej przy ulicy Rynek w Radomiu pod Nr. policyynym 39 a Nrem hypotecznym 19 stojącym, d. 21 czerwca 1831 r. w godzinach rannych, poczynając od godziny 10 odbyć się mającą, więcej dajacemu, i przybicie otrzymu-

jącemu, wypuszczone zostaną pod warunkami następującymi.

1. Chęć licytowania mający, złoży na vadium w monecie brzączącej złp. 560, które one-
muż w cenie dzierżawnej roku ostatniego pos-
sessyi dóbr, potrąconemi zostaną, jeżeli wa-
runkom dzierżawy zadosyć uczyni, w prze-
ciwnym zaś razie, vadium to służyć będzie na
pokrycie kosztów i szkód, iakie z niedotrzyma-
nia warunków wyniknąć mogły.

2. Utrzymujący się przy dzierżawie obowiąz-
zany będzie bez żadnego zwrotu ponosić rok
rocznie opłaty do gruntu przywiązane, w myśl
art. 41 prawa hipotecznego, tudzież ciężary
wieczyste, stósownie do art. 44 tegoż prawa.

Ofiary — — — —	złp. 208 gr. 29.
Liwerunku dworskiego — —	143 „ 2
gromadzkiego — —	56 „ 15
Dymowego — — — —	73 „ 15.
Szarwarku — — — —	22
Składki Ogniowej — —	33 „ 2.
Dzienniki Woiewódzkie — —	12

i inne ciężary uprzywilejowane.

3. Przed obciążeniem dóbr w possessyi, a nay-
dalej w dniach trzech po odbyty licytacji i
utrzymaniu się przy dzierżawie, zapłaci do
kassy obwodu Opatowskiego podatki zaległe
a uprzywilejowane.

4. Złoży zaraz dnia następnego, po opła-
ceniu należności skarbu w warunku 3 zamie-
szczonej, całkowitą zaległość Towarzystwu, z
kosztami i karami, niemniej ratę czerwcową
r. b. złp. 980 gr. 10 przybliżenie wyrachowaną,
poczem w posiadanie dóbr wprowadzony zo-
stanie.

5. Przyymie obowiązek dalszego wnoszenia
regularnie opłat Towarzystwu przypadających,
każdego 1 grudnia i 1 czerwca po złp. 328
gr. 18 a zatem w ciągu dzierżawy, 5 rat po-
dobnych opłat, nierachując w to raty czer-
wcowej r. b. która już w ogólnej zaległości
w punkcie 4 warunków ustanowionej, wra-
chowaną znajduie się.

6. Odda dobra po wyściu dzierżawy w ta-
kim stanie, w jakim ie odbierze.

7. Zrzecze się wszelkich pretensyi w czasie
dzierżawy, za iakiekolwiek bądź nakłady grun-
towe, tudzież za nieodebranie dóbr w przy-
zwoitym stanie, bądź z iakiegokolwiek innego
tytułu.

8. Dzierżawca za wszelkie uchybienia opłat
Towarzystwu przypadłych, poddaie się exe-
kucyi administracyney Towarzystwa i wszel-
kie spory wyniknąć mogące z tytułu dzierżawy,
nie do sądu iść mają, lecz rozstrzygane będą
w drodze administracyney przez władze To-
warzystwa.

9. Jeżeli nakoniec nikt z licytujących nie-
przyymie warunków powyższych, przybicie
nastąpić nie będzie mogło, coby zaś wyżej
licytujący postąpili, placone będzie w 2ch
półrocznych ratach dziedzicowi lub komu z
prawa wypadnie.

w Radomiu d. 18 Maia 1831 r.

za Prezesa

K. Dowbor.

Pisarz

Januszewski.

(2 raz)

Dyrekcya Szczegółowa Towarzystwa Kredy-
towego Ziemińskiego Woiewództwa Kaliskiego.

Uwadamia publiczność, iż dobra ziemskie Ro-
żniatów, do których należy Dąbrowa Hollen-
dry w powiecie Wartskim, parafii Wielenin

woiew Kaliskiem położone, Tow. Kredyto-
wemu Ziemińskiemu zastawione, na satysfak-
cyą zaległych procentów Towarzystwu Kredy-
towemu przypadających z mocy art. 86 i
87 prawa seymowego w dniu 17/13 czer-
wca 1825 roku zapadłego, w trzech letnią
dzierżawę poczynając od d. 24 czerwca r. b.
1831 do tegoż dnia 1834 r. przez publiczną
licytację w d. 18 czerwca r. b. o godzinie 5
z południa w Kaliszu w miejscu posiedzeń
Dyrekcji szczegółowej wdzstwa Kaliskiego od-
być się mającą, więcej dającemu i przybicie
otrzymującemu, wypuszczone zostaną pod na-
stępującymi głównymi warunkami.

1. Dzierżawca obowiązany będzie opłacać co
rocznie ciężary gruntowe i podatki publiczne,
iako to ofiary złp. 242 gr. 16 i kontyngensu
złotych polskich 78 gr. 6. niemniej złp.
10 corocznie kościołowi w Wieleninie, i złp.
5 corocznie dla proboszcza w Unieiowie; za-
miast dziesięciny wytyczney.

2. Winien będzie przed obciążeniem dzierżawy
złożyć monetą srebrną kurs w kraju mającą
całkowitą zaległość Towarzystwu Kredytowe-
mu Ziemińskiemu od udzieloney pożyczki nale-
żącą; łącznie z karami za miesiący 6 na złp.
474 gr. 8 — obrachowaną i ratę czerwcową
r. b. złp. 449 gr. 15 wynoszącą.

3. Przyiąć obowiązek dalszego regularnego
przez ciąg dzierżawy wnoszenia opłat z dóbr
tych, Towarzystwu Kredytowemu należnych w
dwóch półrocznych ratach, a mianowicie od 1
do 12 czerwca i od 1 do 12 grudnia każdego
roku, które to wypłaty półrocznie wynoszą złp.
449 gr. 15.

4. Oddać dobra po wyściu kontraktu w takim
stanie w jakim ie obeymuie.

5. Zrzec się wszelkich pretensyi przez czas
dzierżawy za iakie bądź nakłady gruntowe.

6. Wreszcie dzierżawca za wszelkie uchy-
bienia opłat poddać się winien exekucyi admi-
nistracyney, a co do wątpliwości i sporów z
tytułu dzierżawy wyniknąć mogących, ulegać
będzie decyzjom władz Towarzystwa Kredy-
towego Ziemińskiego.

Reszta warunków licytacyjnych przez chęć
dzierżawienia mających, w każdym czasie w
biórce Dyrekcji Szczegółowej za zgłoszeniem
się do Pisarza teyże Dyrekcji, przeyrzaną być
może.

Kalisz d. 6 Maia 1831 r.

Prezes

Biernacki.

Pisarz

Chrystowski.

(2 raz)

Dyrekcya Szczegółowa Towarzystwa Kredy-
towego Ziemińskiego Woiewództwa Kaliskiego.

Uwadamia publiczność iż dobra ziemskie
Ruda w powiecie Wieluńskim parafii Ruda
woiewództwie Kaliskiem położone, Towa-
rzystwu Kredytowemu ziemskiemu zastawio-
ne na satysfakcyą zaległych procentów To-
warzystwu Kredytowemu przypadających z mo-
cy art. 86 i 87 prawa seymowego w dniu 17/13
czerwca 1825 r. zapadłego, w trzech letnią
dzierżawę, poczynając od dnia 24 czerwca r. b.
1831 do tegoż dnia 1834 roku przez publi-
czną licytacją w dniu 20 czerwca r. b. o go-
dzinie 10 z rana w Kaliszu w miejscu posie-
dzeń Dyrekcji Szczegółowej Woiewództwa
Kaliskiego odbyć się mającą więcej dającemu
i przybicie otrzymującemu wypuszczone zosa-
ną pod następującymi głównymi warunkami.

1. Dzierżawca obowiązany będzie opłacać
co rocznie ciężary gruntowe i podatki publi-
czne iako to: ofiary złp. pol. 693 gr. 12. —
Kontyngensu łącznie z dobrami Olewin złp. 356
gr. 12 tudzież złp. 150 kanonu skarbowi pu-
blicznemu.

2. Winien będzie przed obciążeniem dzierżawy
złożyć monetą srebrną kurs w kraju mającą
całkowitą zaległość Towarzystwu Kredytowe-
mu Ziemińskiemu od udzieloney pożyczki nale-
żącą, łącznie z karami na miesiący sześć na złp.
1700 gr. 22 obrachowaną i ratę czerwcową
r. b. złp. 1612 wynoszącą.

3. Przyiąć obowiązek dalszego regularnego
przez czas dzierżawy wnoszenia opłat z dóbr
tych Towarzystwu Kredytowemu należnych
w dwóch półrocznych ratach a mianowicie od
dnia 1 do 12 czerwca i od 1 do 12 grudnia
każdego roku, które to wypłaty wynoszą
półrocznie złp. pol. 1612

4. Oddać dobra po wyściu kontraktu w ta-
kim stanie w jakim ie obeymuie.

5. Zrzecze się wszelkich pretensyi przez czas
dzierżawy za iakie bądź nakłady gruntowe.

6. Co do uchybień opłat dzierżawca poddać się
winien exekucyi administracyney i ulegać
będzie decyzjom Władz Towarzystwa Kredy-
towego Ziemińskiego.

Reszta warunków licytacyjnych przez chęć
dzierżawienia mających, w każdym czasie w
biórce Dyrekcji Szczegółowej za zgłoszeniem
się do Pisarza teyże Dyrekcji, przeyrzaną być
może.

Kalisz dnia 9 Maia 1831 r.

Prezes

Biernacki.

Pisarz

Chrystowski.

(2 raz)

Dyrekcya Szczegółowa Towarzystwa Kredy-
towego Ziemińskiego Woiewództwa Kaliskiego.

Uwadamia publiczność, iż dobra ziemskie
Olewin część litera A. C. powiecie Wieluń-
skim parafii Ruda, w woiewództwie Kali-
skiem położone, Towarzystwu Kredytowe-
mu Ziemińskiemu zastawione, na satysfakcyą
zaległych procentów Towarzystwu Kredyto-
wemu przypadających, z mocy art. 86 i 87 pra-
wa seymowego w dniu 17/13 czerwca 1825
roku zapadłego, w trzechletnią dzierżawę po-
czynając od dnia 24 czerwca r. b. 1831 do te-
goż dnia 1834 r. przez publiczną licytacją w
dniu 22 czerwca r. b. o godzinie 9 z rana
w Kaliszu w mieście posiedzeń Dyrekcji Szcze-
gółowej Woiewództwa Kaliskiego odbyć się
mającą, więcej dającemu i przybicie otrzymu-
jącemu, wypuszczone zostaną pod następują-
ciami głównymi warunkami.

1. Dzierżawca obowiązany będzie opłacać
corocznie ciężary gruntowe i podatki publi-
czne, iako to: ofiary złp. 367 gr. 25. Kontyn-
gensu łącznie z dobrami Ruda złp. 356 gr. 12
niemniej złp. 50 dziesięciny kościołowi w
Rudzie.

2. Winien będzie przed obciążeniem dzierżawy
złożyć monetą srebrną kurs w kraju mającą
całkowitą zaległość Towarzystwu Kredytowe-
mu Ziemińskiemu od udzieloney pożyczki na-
leżącą, łącznie z karami za miesiący 6 na złp.
899 gr. 13 obrachowaną i ratę czerwcową
r. b. złp. 852 gr. 15 wynoszącą.

3. Przyiąć obowiązek dalszego regularnego
przez czas dzierżawy wnoszenia opłat z dóbr
tych Towarzystwu Kredytowemu należnych,

w dwóch ratach, a mianowicie: od dnia 1 do 12 czerwca i od 1 do 12 grudnia każdego roku, które to wypłaty półrocznie wynoszą złp. 852 gr. 15.

4. Oddać dobra po wyściu kontraktu w takim stanie, w jakim je obejmuje.

5. Zrzecze się wszelkich pretensyj przez czas dzierżawy za jakie bądź nakłady gruntowe.

6. Wreszcie dzierżawca za wszelkie uchybienia opłat, poddać się winien egzekucji administracyjnej a co do wątpliwości i sporów z tytułu dzierżawy wynikać mogących, ulegać będzie decyzjom władz Towarzystwa Kredytowego ziemskiego.

Reszta warunków licytacyjnych przez chęć dzierżawienia mających, w każdym czasie w kancelaryi Dyrekcyi Szczegółowej przezyrzana być może.

Kalisz dnia 9 maja 1831. roku.

Prezes

Biernacki.

Pisarz

Chrystowski.

(3 raz)

Dyrekcya Szczegółowa Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego Wdztwa Kaliskiego.

Uwiedomia publiczność, iż dobra ziemskie Wrąbczynek w pow. Pyzdrskim parafii Zagurów woiwódtwie Kaliskiem położone, Towarzystwu Kredytowemu Ziemskiemu zastawione, na satysfakcyą zaległych procentów Towarzystwu Kredytowemu przypadających, z mocy art. 86 i 87 prawa seymowego w d. 17/3 czerwca 1825 r. zapadłego w trzyletnią dzierżawę, poczynając od d. 24 czerwca r. b. 1831 od tegoż dnia 1834 r. przez publiczną licytacją w d. 18 czerwca r. b. o godzinie 4 z południa w Kaliszu w miejscu posiedzeń Dyrekcyi Szczegółowej woiwódtwa Kaliskiego odbyć się mającą, więcej dającym i przybicie otrzymującemu wypuszczone zostaną pod następującymi głównymi warunkami.

1. Dzierżawca obowiązany będzie opłacać corocznie ciężary gruntowe i podatki publiczne, jako to: ofiary i kompetencyi złp. 423 gr. 22 niemniej w części właściwej przykładać się do opłaty podatku gruntowego, który tak z dóbr niniejszych, jako też z dóbr Pietrzykowa i Białobrzegu opłaca się corocznie do Skarbu w summie złp. 2,802.

2. Winien będzie przed obięciem dzierżawy złożyć monetą srebrną kurs w kraju mającą całkowitą zaległość Towarzystwu Kredytowemu Ziemskiemu od udzielonej pożyczki należącą łącznie z karami za miesiące 6 na złp. 389 gr. 8 obrachowaną i ratę czerwową r. b. złp. 368 gr. 27 wynoszącą.

3. Przyjąć obowiązek dalszego regularnego przez czas dzierżawy wnoszenia opłat z dóbr tych Towarzystwu Kredytowemu należnych w dwóch półrocznych ratach, a mianowicie: od d. 1 do 12 czerwca i od 1 do 12 grudnia każdego roku, które to wypłaty wynoszą półrocznie złp. 368 gr. 27.

4. Oddać dobra po wyściu kontraktu w takim stanie, w jakim je obejmuje.

5. Zrzecze się wszelkich pretensyj przez czas dzierżawy za jakie bądź nakłady gruntowe,

6. Wreszcie dzierżawca za wszelkie uchybienia opłat, poddać się winien egzekucji administracyjnej; a co do wątpliwości i sporów z tytułu dzierżawy wynikać mogących ulegać

będzie decyzjom władz Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Reszta warunków licytacyjnych, przez chęć dzierżawienia mających, w każdym czasie w kancelaryi Dyrekcyi Szczegółowej przezyrzana być może.

Kalisz d. 6 maja 1831 r.

Prezes

Biernacki.

Pisarz

Chrystowski.

(3 raz)

Dyrekcya Szczegółowa Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego Woiwódtwa Kaliskiego

Uwiedomia publiczność iż dobra ziemskie Paprotnia z hollendrami stara i nowa Paprotnia w powiecie Konińskim, parafii Krzymów, Woiwódtwie Kaliskiem położone, Towarzystwu Kredytowemu Ziemskiemu zastawione, na satysfakcyą zaległych procentów Towarzystwu Kredytowemu przypadających z mocy art. 86 i 87 prawa seymowego w dniu 17/3 czerwca 1825 r. zapadłego, w trzech letnią dzierżawę poczynając od dnia 24 czerwca r. b. 1831 do tegoż dnia 1834 roku, przez publiczną licytacją w dniu 22 czerwca r. b. o godzinie 4 z południa w Kaliszu w miejscu posiedzeń Dyrekcyi Szczegółowej Woiwódtwa Kaliskiego odbyć się mającą więcej dającym i przybicie otrzymującemu wypuszczone zostaną pod następującymi głównymi warunkami.

1. Dzierżawca obowiązany będzie opłacać corocznie ciężary gruntowe i podatki publiczne jako to: ofiary złp. pol. 394 niemniej kontyngensu złotych polskich 114 gr. 26

2. Winien będzie przed obięciem dzierżawy złożyć monetą srebrną kurs w kraju mającą całkowitą zaległość Towarzystwu Kredytowemu Ziemskiemu od udzielonej pożyczki należącą łącznie z karami na miesiące sześć złotych polskich 824 gr. 9 obrachowaną, i ratę czerwową r. b. złp. 781 gr. 6 wynoszącą.

3. Przyjąć obowiązek dalszego regularnego przez czas dzierżawy wnoszenia opłat z dóbr tych Towarzystwu Kredytowemu należnych w dwóch półrocznych ratach a mianowicie od dnia 1 do 12 czerwca i od 1 do 12 grudnia każdego roku które to wypłaty wynoszą półrocznie złp. 781 gr. 6

4. Oddać dobra po wyściu kontraktu w takim stanie w jakim je obejmuje.

5. Zrzecze się wszelkich pretensyj przez czas dzierżawy za jakie bądź nakłady gruntowe.

6. Wreszcie dzierżawca za wszelkie uchybienia opłat poddać się winien egzekucji administracyjnej; a co do wątpliwości i sporów z tytułu dzierżawy wynikać mogących, ulegać będzie decyzjom Władz Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Reszta warunków licytacyjnych przez chęć dzierżawienia mających, w każdym czasie w biurze Dyrekcyi Szczegółowej za zgłoszeniem się do Pisarza teży Dyrekcyi przezyrzana być może.

Kalisz dnia 9 maja 1831 roku.

Prezes Biernacki.

Pisarz

Chrystowski.

(2 raz)

Reient Powiatu Zgierskiego.

Zawiadamia szanowną publiczność, iż licytacja ruchomości jako to: garderoby, pościeli, bielizny, luster, fajansów, szkła, mebli pokojowych, powozów, miedzi, kufrów i t. p. do pozostałości po niegdy Magdalenie z Jordanów, pierwszego ślubu Suebeckiej, drugiego Trembeckiej należących, z mocy polecenia Trybunału Cywilnego Woiwódtwa Mazowieckiego z dnia 7 czerwca r. b. Nr. 1158 na gruncie dóbr wsi Bedonia w dniu szóstym i w następnych po sobie dniach, miesiąca czerwca, roku bieżącego, odbywać się będzie za gotowe pieniądze.

Zgierz dnia 16 maja 1831 r.

Janicki.

Reient kancelaryi powiatu Wieluńskiego.

Donosi iż wieś Zdrowa, składająca się z wsi i folwarku w powiecie i obwodzie Wieluńskim woiwódtwie Kaliskiem sytuowana, w dniu 23 czerwca r. b. w mieście Wieluniu w kancelaryi podpisanego Reienta, poczynając od godziny 10 z rana, w trzyletnią dzierżawę od dnia 24 czerwca r. b. zacząć, a w dniu i miesiącu tymże samym 1831 kończyć się mającą wypuszczoną zostanie. — Cena dzierżawna roczna exclusive podatku wynosi 2000 złp. Warunki licytacyjne pod jakimi taż wieś wydzierżawiona zostanie w czasie prawem oznaczonym u podpisanego Reienta przezyrzane być mogą.

w Wieluniu dnia 18 maja 1831 r.

Antoni Kowalski Z.

Komornik Sądowy Powiatu Lipnoskiego.

Odwołując umieszczone pod dniem 5 maja r. b. w piśmie tem obwieszczenie, — podaje do publicznej wiadomości, iż dobra starostwo Bobrowniki z przyległościami, mianowicie: Folwark tegoż nazwiska, wsie czynszowe Bógpomoż stary i młody, Gnoyno, Rybitwy, Mieszko, Rak, z gruntami Königsweide w Powiecie i Obwodzie Lipnoskim Woiwódtwie Płockiem Gminie własnej położone, tak jak są protokółem załączenia opisane, w terminie dnia 30 czerwca r. b. z rana od godziny 10 wypuszczone będą przez publiczną licytacją w jednoročną possessyą poczynając od dnia 24 czerwca r. b. przed Reientem Powiatu Lipnoskiego Józefem Bronisz w jego kancelaryi w Lipnie — Licytacja rocznej dzierżawy zacznie się od summy złp. pol. tysiąca oprócz kanonuz dóbr tych w ilości złp. pol. 4917 skarbowi należnego. — Warunki zaś do tego wydzierżawienia w każdym czasie w kancelaryi wspomnianego Reienta przezyrzane być mogą.

Lipno dnia 16 maja 1831 roku.

Jasieński.

Reient Kancelaryi Powiatu Radomskiego w Woiwódtwie Kaliskiem.

Podaje do publicznej wiadomości: iż dla braku w pierwszym terminie licytantów, powtórny termin na dzień 11 czerwca r. b. z rana o godzinie 10 tu do mej kancelaryi oznaczony został do wydzierżawienia przez licytacją dóbr Szulmierzyce i Osin z przyległościami w powiecie i wódtwie tutejszym położonych, na który wzywam chęć dzierżawienia mających.

Radomsk dnia 21 maja 1831 roku.

Mikołaj Basiński.

DODATEK.

WIADOMOŚCI URZĘDOWE.

Radca Królewsko-Pruski *Magnus* przesłał na ręce Prezesa Kommissji województwa Kaliskiego 233 funtów szarpi na użytek lazaretów polskich przeznaczonych; z oświadczeniem: iż takowa pochodzi od Jey Królewiczowskiej Mości Xiężney Pruskiej Radziwiłłowej, która go do tego oświadczenia upoważniła.

Cześć Nieurzędowa.

POLSKA.

Warszawy 25 maja.

— Nadszedł raport Naczelnego Wodza, obymujący [szczegóły] ruchów i utarczek od dnia 12 do 21 b. m. to jest do powrotu Dybicza za Bug. — Z powodu długości tego raportu zmuszeni jesteśmy odłożyć druk jego do jutrzejszego Numeru.

— Feldmarszałek Dybicz wróciwszy za Bug, udał się całemi siłami przeciw najbliższemu stojącemu korpusowi Jenerała *Lubińskiego*, złożonemu z kilku tysięcy ludzi i otoczył go w nocy przemożnemi kolumnami. Kwatermistrz rosyjski Jenerał *Neidhardt*, był tak grzeczny iż wezwał Jenerała *Lubińskiego* do poddania się, gdyż wszystkie drogi do odwrotu są mu przemagającą siłą przecięte. — Odpowiedziano mu: że przeciwnie, dla bagnetów polskich wszystkie drogi są otwarte. — Jenerał *Lubiński* kazał uderzyć na najbliższe kolumny, rozproszył je, i przywrócił przecięte sobie komunikacje z wojskiem. — W ataku tym, znowu się zaszczytnie odznaczył 20 pułk piechoty. — Szczegółów tej walki jeszcze nie obeymuje raport Naczelnego Wodza.

Główne korpusy wojsk są więc znowu naprzeciwko siebie, i może znowu kilka dni minąć, nim przyjdzie do walki.

— W Paryżu Posłowie mocarstw zagranicznych odbywają częste konferencje w sprawie Polski.

— Gazety zagraniczne ciągle rozsiewają bajki o sile korpusu Jenerała *Dwernickiego*. Jedna doniosła: że z 12,000 stracił 8,000 z resztą cofnął się do Galicji; druga na wet pisze: iż 11,000 zginęło w potyczkach z *Rüdigerem*. — Tym czasem jest rzeczą pewną, iż Jenerał *Dwernicki*, wkraczając na Wołyń mógł mieć najwięcej 4,500 ludzi i 12 armat. Po drodze przyłączyło się do niego blisko 1000 powstańców; a cofając się do Galicji miał o 5 dział i paręset ludzi więcej, niż przy wkroczeniu swoim na Wołyń.

— O wybuchnięciu powstania w głębi Wołynia, Podola i Ukrainy co raz więcej i z różnych stron nadchodzi wiadomości; szczegółów nie podajemy ażeby przypadkiem nie wystawić osób na przesładowanie Rosyjan.

— *Gazeta Rządowa Pruska* z dnia 21 maja powiada: W tej chwili odebraliśmy tu przez sztafetę z Tylży wiadomość, że powstańcy litewscy parci przez wojska rosyjskie zbliżają się do granic pruskich i te chcą przekroczyć. Z tego powodu wezwano landwerów i klasy, aby spiesźnie stanęli na granicy.

— P. J. de Maney wydał w Paryżu bardzo ozdobny arkuszyowy obraz historyi polskiej sposobem tabelli, na wzór sławnego atlasu *Leagea*, ułożonego przez P. *Lás Cases*. Jedną

z naszych Polek P. *Körzeniewska*, jeszcze za rządu zeszłego podobną w Warszawie ukończyła pracę. P. J. de Maney przeznaczył z tego dzieła dochód na kosztą podróży dla lekarzy francuzkich, którzy zechcą się udać do Polski. Komitet polski w Paryżu przyjął tę ofiarę z wdzięcznością. (K. P.)

— Obywatele Węgier powodowani uczuciami ludzkości, dla Łazaretów Warsz. ofiarowali 300 beczek wina, 150 beczek winnego octu, kilkaset sztuk płótna, znaczną ilość koszul, śliwek i t. p. i cło sami opłacili, uzyskawszy na to pozwolenie swego Rządu.

— Udzielamy czytelnikom naszym piękny głos Radcy Stanu Margr. *Wielopolskiego* mianu na posiedzeniu seymowem d. 21 b. m. po uczynionej mu interpellacji ze strony Posła *Dembowskiego*.

Spodziewałem się, że znowu na tych ławkach postrzeżonemu, pytanie dopiero co słyszane uczynionem będzie, bo oświadczenie moje opowiadach, które mnie do wzięcia dymissji skłoniły było wyraźne. — Tak iak w ten czas z przyczyny ustąpienia mego, tak teraz z przyczyny powrotu usprawiedliwić się winienem. — Pozwolą przytem szanowni Reprezentanci, abym odpowiedział na zarzuty które mi po ustąpieniu moim z urzędowania, a zatem bronić się niemogącemu, uczynione były. — Na podanie moje do Rządu Narodowego, abym od urzędu uwolniony został, otrzymałem w dniu wczorajszym odpowiedź odmowną. Między podaniem a tą odpowiedzią zaszły wypadki które zmieniły stan rzeczy: niemogłem zostawać w urzędowaniu, dopóki w Ministerium JW. *Nieმოიowski* pozostawał. Przez jego wyjście, zasady przez niego w d. 2 maja broniłone, Reprezentanta swego w Ministerium straciły. — Przekonałem się nadto, że wydział dyplomatyczny w którym iia szczegółowo pracuję, będzie prowadzony w duchu i zasadach, na iakich prowadził sprawy nasze zagraniczne mój szanowny przyjaciel poseł *Szydłowiecki*, którego ustąpienie z urzędu niema powodu w tem, iżby zasady przez niego i przezemnie wspólnie objawione, a przez Izby uświęcone przez Rząd dzielone nie były.

Przystępuję teraz do odpowiedzi na zarzuty JW. *Nieმოიowskiego*. W nieobecności moiej JW. *Wartski* ponowił twierdzenie: iż zdanie iego i drugiego Ministra w d. 2 maja oświadczone było zdaniem Rządu. — Twierdzenie to jest w brew przeciwne temu, które iia miałem honor w Izbie uczynić, co dało powód wielu członkom a między innemi JW. *Zwierkowskiemu* dla którego miło mi jest publicznie szacunek mój wyznać do powątpiewania iak się ma rzecz istotnie. — Aby teraz stanowczo wyjaśnić czy JW. *Wartski* owczesny Minister Spraw Wewnętrznych, czy iia przemawiałem za zdaniem Rządu, pozwoli izba, abym z pisma które trzymam w ręku i które wyszło z Rządu Narodowego: aktorego mi JW. *Wartski* zapewne nie zaprzeczy bo ie równie iak iia otrzymał, kilka tylko odczytał wyrazów, opiewa ono między innemi że:

„Ministrowie Spraw Wewnętrznych i Policji iako też *Przychodów* i *Skarbu* odstąpili od wskazanej im przez Rząd Redakcji prawa, a Radca Stanu *Wielopolski* takowej ściśle się trzymał.“ Rząd Narodowy oświadcza tu dość iasno, kto istotnie przemawiał od Rządu i rozumie, że to jest dostatecznem do zamknięcia na zawsze tej dyskusji.

Był mi także uczyniony zarzut po ustąpieniu moim z urzędowania, iż w powodach dla

których stanąłem przeciwko redakcji broniłonej przez Ministra Spraw Wewnętrznych było dążenie arystokratyczne, ieden nawet z członków tej Izby dodał uwagę, że sprawiedliwie JW. *Wartski* oparł się mojemu wnioskowi, skoro w moim sposobie bronięcia dawnej redakcji, dążenie to postrzegł. Niechaj izba pozwoli ocenić te zarzuty, tak najprzód iak się przedstawiają, z pierwszego na nie rzutu oka. Dowiedzioną jest rzeczą, iż redakcja projektu w której obronie stawałem, iednomyślnością obu Izb uświęcona, była zgodna z odpowiedzią na adress *Litwinów*. Dziś dowiodłem, że zgodną była z decyzją Rządu Narodowego. Jeżeli obrona tej redakcji miała dążenie arystokratyczne, szczególniejszą zaiste jest rzeczą, że ani Izby tego żywiołu arystokratycznego któryby już w odpowiedzi na adress *Litwinów* znajdować się musiał, nie spostrzegły, ani go też nie postrzegł Rząd, kiedy taką stanowił redakcją, i że potwór ten pseudo arystokratyczny, tak sztucznie był ukryty, iż trzeba było szczęśliwego natchnienia na d. 2 maja, aby go przed światem odsłonić. — Co się zaś tyczy zarzutu członka tej Izby, który JW. *Wartskiemu* wtórował, krótka uwaga będzie dostateczna. Mówi on, iak już nadmienilem, że JW. *Wartski* sprawiedliwie się oparł moim wnioskiem, skoro upatrywał w nich dążenia arystokratyczne. — Lecz wszystkim członkom Izby tej jest wiadomo, że owczasowy Minister Spraw Wewnętrznych dla poparcia nowej redakcji przedemną głos zabrał, trudno więc aby mógł upatrzeć dążenia arystokratyczne w głosie, którego jeszcze nikt nie był powiedział i nikt nie był słyszał. — Lecz weyjdmy już w samą istotę czynionego mi zarzutu dążenia do arystokracji. Winieniem tu najprzód zastrzedzi: iż niema zamiaru ubliżenia w czemkolwiek JW. *Wartskiemu* i owszem wyznaię najgłębszy mój dla niego szacunek. — Zasługi braci *Nieმოიowskich* już do historyi naszej należą. Kiedy ogrom nadużyć upadłego szczęśliwie rządu, swobody iedne po drugich wywracał, *Nieმოიowscy* byli owym kołosem, około którego gromadziły się w duchu usiłowania wszystkich prawych polaków, aby despotyzmowi tamę położyć. Ktokolwiek wspomina dzisiaj o cierpieniach naszego Narodu, braci *Nieმოiowskich* przepomnieć nie może. Nawiasowo napomknę tutaj, że kiedy w missji do której powołany byłem, wystawiałem ciężar uciskających nas nadużyć, imiona braci *Nieმოiowskich* nie pospolita tam kartą zajęły. Po tem oświadczeniu, równie otwarcie względem zdania które nas teraz różni, wyrazić się mogę. Wszelkim zasługom należy oddawać poszanowanie; lecz poszanowania tego nigdy do bałwochwaltwa pösować niewypada. — Każde zdanie powinniśmy oceniać według istotnej iego wartości, ale nie według nazwiska osoby takowe zdanie objawiającej. — Widzimy często, iż dla rozmaitych osób i ich zasług, rozmaite są czasy; spostrzegamy nieraz, że cło wpewnym czasie znakomite dla kraju uczynili usługi za zmianą położenia rzeczy, za nastąpieniem i nnych okoliczności, mniej zdolniesz do przeięcia się istotnem położeniem rzeczy, że przeniknieni wskróś tem, czego dawniejszy czas po nich wymagał, wymagał czasu nowego poiać nie są w stanie. — Mylić się mogę, lecz mniemam że ten zachodzi przypadek z JW. *Wartskim*. Zasługi tego męża za zeszłego rządu polegają na tem, iż instytucji *Alexandrowskich* bronił przeciw zagarnieniom władzy; z tąd, iak mnie-

nam poszło, iż się tak przejął temi instrukcjami, że ie uważa za *non plus ultra* doskonałości politycznej; że wszystko, co teraz ogranicza się granicami Królestwa Polskiego traktatem Wiedeńskim utworzonego, chce on dalej rozciągnąć, i uczynić to instytucją całej z popiołów swych powstającej Polski. Lecz to dążenie jest nie właściwe, Polska powstająca nie będzie Polską Alexandrowską, ale Polską razem nową i dawną, Polską prawdziwą, która się urodzi z ziednoczenia wszystkich rozpadłych dziś części, które niegdyś widome nieśmiertelnej Ojczyzny naszej ciało stanowiły; nie będzie Polską w którejby przeważało królestwo Alexandrowskie, ale Polską do której ono iako część tylko należeć będzie, łącznie z innemi częściami, Litwą, Wołyniem, przemilczając o tem, o czem dzisiaj publicznie mówić niebyłoby może rzeczą roztropną. Gdy naród cały teraz rozdarty ziednoczy swe członki, i instytucje odpowiadające będą musiały tej całości, z instytucji służących częściom osobnym, coś zapewne w instytucjach ogółu znaleźć się będzie musiało, ale przypuścić nie podobna, aby instytucja którejkolwiek części mogła się okazać dosyć przestroną, że tak rzekę, do przyjęcia całości narodowego życia. Kiedy kto do iakiego twierdzenia nie przez rozumowanie doszedł, ale padł na nie nałogiem wiedziony, udawać się musi do ubocznych sposobów, aby ie utrzymać. Ztąd poszło, że JW. Wartski swego żądania aby instytucje nasze do Litwy rozciągnięte zostały, nie oparł na żadnych dowodach okazujących, iż one są dla nich stosowne, tylko dla poparcia tego żądania, rzucił na tych co przeciwnie utrzymywali podejrzenie, iż dążą do arystokracji, iż chcą instytucje Litewskie temu krajowi narzucać; lecz iak się opierałem, iak będę zawsze w właściwym działaniu mego zakresie opierał się rozciąganiu instytucji Królestwa Alexandrowskiego na całość wydobywającej się Polski, tak z tychże samych powodów iestem przeciwny temu, aby instytucje Litewskie do nas zaprowadzane były. — Obawa, że przez nienarządzenie instytucji naszych Litwinom, straci się owoc cywilizacji naszej, iest płonna, pokazylibyśmy: iż nierozumiemy, co iest cywilizacja, gdybyśmy ią chcieli narzucać. Cywilizacja sama wywrze wpływ moralny, skoro się Reprezentanci tamtych prowincyi połączą z naszymi; nasi iako bardziey uształceni w politycznym zawodzie, będą mieli na nich wpływ przeważny. W tenczas przy wspólnych naradach, prawa zmianom ulegną. Innego wpływu naszych Reprezentacji na tamte kraie nierozumiem.

Wszystkie te okoliczności, bądź narzucania praw naszych Litwinom, bądź Litewskich nam, pogodzonemi się znajdują, gdy ściśle trzymać się będziemy narodowości. — Gdy dawniej wszystkie prowincye Polskie jedną całość składały, instytucje do niej zastosowane były. — Skoro teraz na nowo prowincye te się łączą, jeżeli zechcemy mieć instytucje stosowne, wpatrywać się w tamte powinniśmy. Niema w tem nic zastraszającego. — Instytucje Polskie w żywym swoim rozwianiu się od lat trzydziestu kilku zatamowane zostały, — czyniąc dzisiaj z nich stosowny użytek, przyjdzie wciągnąć w rachunek to, co by się z niemi było stało przez te trzydzieści kilka lat stopniowego kształcenia się. — Tym sposobem niepozostaniemy w tyle za cywilizacją Europejską. Niewłaściwą iest rzeczą, dążność do narodowości, fakcyę używać. — Fakcja zachodzi

w tenczas, gdy narodowi sztucznie narzuca się to, co z iego położeniem iest niezgodne, co iego charakterowi iest przeciwne. Instytucje o tyle tylko są dobre, o ile stosowne do ducha Narodowego, dążenie więc do tego nie iest fakcją; fakcja iest raczej wszelkie przeciwne dążenie obczyzną naród zarazić usiłujące. — Lecz niema u nas fakcyi: zgadzam się w tym z głosem JW. Marszałka na początku sessyi mianym.

Sprawiedliwie JW. Wartski utrzymuje, że opozycja uorganizowana przeciwko Rządowi terazniejszemu, byłaby zbrodnią z zdradą kraju. Położenie terazniejsze iest odmienne od dawnego, dawniej opozycja była ciągłą, bo nadużycia były ciągłym systematem. Teraz gdyśmy dobili się niepodległości, gdy Rząd wybrany iest przez Reprezentację Narodową, opozycja ciągła mieysca mieć nie może, bo główne Rządu dążenie iest czyste i dobre i nieoddziela się od dążenia całego Narodu; to iednak nie przeszkadza do wyjawienia zdań przeciw zgubnym szczegółowym dążeniom. — Nie będzie to ciągłą opozycją, lecz tylko oparcie się w pewnym punkcie. — Zasadniczem moim przekonaniem iest, iż w całym prowadzeniu spraw publicznych sprężyna być powinna narodowość. — Rozbiór rzeczy do tego przekonania nie doprowadził; od czego zaś żadne rozumowanie dotąd mnie nieodwiodło, do tego niezdolną mnie odstraszyć czeze wyrazy arystokracji, feudalizmu i tym podobne.

ROSSJA

— Gazeta Rządowa Pruska zamieściła następujące rapporta rossyjskie dotyczące powstania Litwy. „z Rygi 12 maja. Zdaie się iż kroki przedsięwzięte ku uśmierzeniu powstania na Litwie zupełnie osiągaia cel zamierzony. Tłumy buntowników rozproszają się stopniowo; od Niedzieli Wielkanocnej, mnóstwo chłopów, pogrozkami i gwałtem pod broń powołanych, powróciło do domów, i w niektórych mieyscach zaczynaia znowu uprawiać pole. Potrzebują iednak ieszcze opieki wojska przeciwko podżeganiom wichrzycieli i tych dzieciów, którzy dotychczas niezważali na głos *honoru* (?) i powinności *poddanych*. Między jeńcami znajdują się chłopcy poniżej lat 15 i starcy przeszło lat 60 mający; przeklinają oni przemiewienie podstępny, których się stali ofiarą, a zeznania ich aż nadto świadezą iak nikczemnych środków używa kilku dumnych szaleńców ku ziednaniu dla swych zamiarów tych godnych pożalowania ofiar. Już tylko w powiecie Telszewskim znajdują się ieszcze liczniesze zbrojne tłumy powstańców. Z Szawle wyruszył dnia 26 oddział pod osobistym dowództwem generała gubernatora *Pahlen* dla zupełnego zniesienia tej reszty powstańców. Przybyła dawniej z Dunaburg kolumna generała *Schirrman* złożona z 4 batalionów strzelców i 4 dział, zajęła Szawle po rozproszeniu powstańców pod Poniewieżem, gdzie mieszkańcy mając na czele duchowieństwo z krzyżem, przyjmowali wojsko chlebem i solą.

Generał *Schirrman* miał rozkaz, połączyć się w dniu oznaczonym z wojskami barona *Pahlen* i dla tego musiał przez 3 dni zabawić w Szawlach, gdzie generał *Pahlen* przybył 7 maja. Dnia 8 nadeszła tam inna kolumna z okolic Wilna pod rozkazami generała *Subina*. Składa się ona z dwóch batalionów grenadierów, 2 pułków ułanów i 6 dział, i miała kilka utarczek pod Keydanami i Szadowem. Skoncentrowana tym sposobem siła 10,000 została podzielona na kilka ruchomych kolumn, które równocześnie działają w rozmaitych kierunkach. Najmocniejsza iak powiedziano wyżey, udała się pod dowództwem generała gubernatora barona *Pahlen* do Telszów. Przedenia ię strażą dowodzi generał *Schirrman*. Generał *Meyer* ma zlecenie utrzymywać wolną komunikację między Szawłami i Kurlandą i przeszkodzić wszelkim przedsięwzięciom powstańców, na kurlandzkiej linii pogranicznej od Esera do Bauske. Janiszki Kalwei Szagarn

są mocno obsadzone, w Szawlach zostały 2 batal. pułku kaporskiego pod rozkazami pułkownika *Makowa*. Główna kwatera Jenerała *Meyer* z mocnym oddziałem, znajduje się w Mitawie. Między Bauske i Jakobstad stoia 3 bataliony. Granicę Kurlandyi ku Połdę zasłania Jenerał *Rennenkampf*, który sam znajduje się w tem mieście; ma on już 1200 ludzi i ieszcze idzie batalion na iego wzmocnienie. Hr. *Munsteuffel* z 500 wybornie wyćwiczonych i dobrze uzbrojonych strzelców i leśnych, stoi pod Rutzan i na przypadek potrzeby zaraz wesprze go może.

Ku Dünaburgowi, także kilka małych kolumn z 2 batalionów i 2 dział iest w ruchu, które między Widzami, Swiencianami i Eserożem kray przebiegaia. Batalion saperów ma zlecenie, z tej strony utrzymywać wolną komunikację z Wilnem. Środki te użyte wostatnich tygodniach, sprawiły ten skutek, iż powstańców wszędzie rozproszono. Zachodzi ieszcze tylko jedna trudność, to iest ustanowienie nowych urzędników, którzyby zasługiwali na większe zaufanie niż dotychczasowi, mianowicie w powiatach Telszewskim, Szawelskim i Rosieńskim. Włościanie i dziecięce dób w krótkce się uspokoią, lecz przeciwko tak zwanej szlachcie, która nienia nic do stracenia i znajduje korzyści w nieporządku, należało by użyć surowszych środków.

— Z Połgi dnia 14 maja. — Wczoraj o godzinie drugiej po połnocy, wyruszył ztąd Jenerał major *Rennenkampf* z częścią swych wojsk we dwóch oddziałach. Jeden z tych miał się udać ku wsi Rudayce a drugi ku wsi Szybiniki. Wdródze atoli dowiedział się, że 2000 powstańców udają się z Kroż usiłowało zająć Połgę; postanowił więc udać się niezwłocznie przeciwko nim, i stanął przed Krożami od strony dworu. Natychmiast przywitany był mocnym ogniem tyralierów, a gdy powstańcy prawie do koła go otoczyli, cofnął się z zajętego stanowiska, w zamiarze przeciągnięcia powstańców na płaszczyznę przed Krożami leżącą. Odwrot odbył się w największym porządku, chociaż obadwa skrzydła partekawalerii nieprzyjacielską w nayszybciejszym zney znajdowały się położeniu. Zamierzony cel Jenerała *Rennenkampf* spełnił się pomyślnie; skoro bowiem nieprzyjacieli ściągający był na to mieysce, gdzie go mieć chciano, natychmiast uderzyła nań nasza piechota i rozbiła kolumnę nieprzyjacielską, przyczem artyllerya dzielnie dopomagała, a kawaleria powstańców napadnięta przez naszych kozaków i strzelców pogranicznych, zmuszoną została do ucieczki. Chociaż pod Krożami były szanice, i inne naturalne fortyfikacye, iednak te nieprzeszkodziły naszym do spiesznego natarcia. Klęska nieprzyjaciela rozwiązała się w nayszybciejszym ucieczkę, który na wszystkie strony pierzchał, i gdyby mostu przed Krożami nie zburzono, byłiby naczelnicy powstańców jenerał *Kalinowski*, pułkownik *Taulikiewicz* i *Staniewicz* dostali się w ręce nasze. W tem mieyscu dowiedział się jenerał *Rennenkampf*, że wojsko nasze w *Budenbexhof* iest zagrożone. To wojsko składało się z batalionu Rewalskiego, który onegdaj wieczorem do tego mieysca nadszedł i dla tego nieobeznany ieszcze z mieyscowością, w czasie ciemnej nocy atak rozpocząć musiał. Dosyć wczesnie nadeszła wiadomość, gdyż zaraz po zajęciu Kroż udał się jenerał *Rennenkampf* dla wzmocnienia tego oddziału, wpadł w tył nieprzyjacielowi który się go niespodziewał, i tak z dwóch stron w ogień wzięty, był zupełnie pobity i rozpadziony. Znakami zwycięstwa z dnia tego pomimo iż 1000 naszych przeciwko 5000 walczyło, są mnóstwo broni, 90 pik, chorągiew kompanii kapitana *Kamińskiego*, 20 pistoletów i 37 jeńców, pomiędzy którymi kilku officerów. Piechotę powstańców z *Dorbiana* dowodził niejaki *Jankiewicz*, a kawalerją młody książę *Giedroyc*. Niespodziewany napad od strony Kroż, zrzucił popłoch i zupełną klęskę w szeregach powstańców; konie, wozy, magazyny ubiorów i t. d. wszystko to dostało się w moc naszą, a iedną armatę nieprzyjacielską zdemontowano. Wszystko co w sieniach opuścić byliśmy przymuszeni, znowu na powrót odzyskaliśmy. Nieprzyjacieli stracił w tym dniu 300 zabitych, z naszej zaś strony mamy 12 zabitych, 26 rannych i kilka koni ub tych.